

GOGA

Tadej Golob
Dolina rož

Diši po jeseni
Diši po mnogih smrtih

Mila Kacič, Uvelo listje

UVOD

»Zupet,« je prebral Brajc s pisemskega nabiralnika ob vratih, ki so vodila na dvorišče meščanske vile v Rožni dolini, in takoj za tem, brez najmanjšega odmora, ki bi napovedal menjavo teme, zarenčal: »Prekleto vreme!«

Izpod napušča pred vrati, pod katerim sta stala z Ostercem, je pogledal v nebo, od koder je ne preveč močno deževalo. »A zdaj bo pa cele dneve tako?«

Osterc je molčal. Na koncu jezika je imel, da je dež, ki je razbesnel Brajca, prvi v septembru, pa je že skoraj pol meseca mimo, a je vedel, da mu ne more ustreči. Tudi z molčanjem mu ni.

»Kaj? A mogoče ni res?«

Osterc je v zadregi odkimal in pokazal na policista, ki se jima je bližal po potki, tlakovani s – prisegel bi – pohodno ploščo Semmelrock, niansirano v beli, sivi in črni barvi, o kateri je on lahko samo sanjal, toda ko je zares pomislil, si je moral priznati, da ne bi sodila na njegovo dvorišče pred montažno hišo nad Ljubljanskim barjem. Še preden bi se zaradi ljubega miru zlagal in pritrnil, da je vreme res obupno, ga je iz težav potegnil policist, ki je odprl vrata.

»Nič vama ne zavidam,« je rekel brez pozdrava in zmajal z glavo. »Tole pa ...« je spet odkimal in pokazal po

belo-sivo-črni niansi, ki je peljala proti vходу.

Brajc je še enkrat pogledal v nebo, nejevoljno premeril približno dvajset metrov dolgo pot, kot bi tehtal med tekom in dostojanstvom, ter se odločil za nekakšen kompromis. To, kar ga je gnalo proti hiši, še ni bil tek, ampak tudi hoja to ni bila več in Osterc je sam pri sebi pohvalno pokimal.

Brajc se je ustavil v veži in pogledal mokre sledove čevljev, ki so po hodniku vodili v notranjost hiše.

»To so tvoji?« je vprašal policista in z roko kazal mokre madeže na parketu, za katerega je Osterc za njim že določil izvor in ceno kvadratnega metra.

»Moji,« je pokimal policist, na katerega Brajč očitno ni napravil močnejšega vtisa. Mogoče zato, ker je bil policist v uniformi kakšnih pet let starejši in deset centimetrov višji od obilnega kriminalista. »Moral sem preveriti, ali je kdo še živ. Nisem imel časa za forenzični hokuspokus.«

Proti svoji volji se je Brajč nasmehnil. To s hokuspokusom mu je bilo všeč. Bo omenil Golobu.

»Kdo je bil prvi tukaj?« je vprašal Osterc. »Kdo vas je poklical?«

»Čistilka. V kuhinji sedi še z enim mojim.«

»Koline so pa ...?«

Policist je s prstom pokazal naprej po hodniku.

»Samo naravnost in desno v dnevno sobo, tam je prvi. V zgornjem nadstropju, v spalnici, sta še dva.«

Brajč je zavzdihnil in sedel na pručko, oblečeno v rdeč žamet, in pomignil Ostercu. Osterc mu je podal par zaščitnih belih copat iz tyveka, si jih sam stoje nataknil, s čimer si je prislužil očitajoč pogled Brajca, ki jih je še vedno mukoma vlekel čez svoje čevlje.

»A moram z vama?« je vprašal policist in pokimal, ne brez olajšanja, ko mu je Osterc odvrnil, da ne.

Po dolgem hodniku, na katerega stenah so visele nagačene živali, sta prišla do vrat, ki so se samodejno odprla, in ko so se, je v Brajca, ki je stopal prvi, in hip pozneje še v Osterca butnil jedek, v možgane zbadajoč vonj po smodniku in krvi. Brajc je za trenutek zastal, potem pa stopil naprej in presenečeno trznil. Na omarici, ki jo je zagledal najprej, je sedela črna mačka in z rumenimi očmi nepremično zrla vanj.

»Šc!« je zasikal Brajc in zamahnil roko.

Mačka se ni premaknila. Stopil je bliže. Nagačena je bila. Na pol se je obrnil proti Ostercu s prstom, ki je zavil proti sencem, a se je roka ustavila, ne samo roka, ves Brajc je za trenutek zastal, potem pa prst, ki se je ustavil sredi giba, usmeril proti kotu sobe, ki ga Osterc še ni mogel videti.

Kakšen meter levo od omarice z mačko se je začela dolga miza češnjevo rdeče barve, obdana z osmimi stoli enake barve, do polovice popolnoma prazna, le na njenem spodnjem robu je z zgornjim delom telesa ležal možki, okoli njega pa dve škatli in bela kuverta velikosti A4. Sedel je na stolu, s trupom zleknjen čez mizo, z levim licem ploskoma na rdečkasti površini, zaradi katere sprva nista opazila luže, v kateri se je namakal. Ko se je Brajc približal, je videl, da ne sedi na stolu, pač pa v invalidskem vozičku. Leva roka mu je visela ob telesu, desna je ležala na mizi, še zmeraj objemajoč revolver, ob katerem je ležala kartonasta škatla z naboji; ko se je prevrnila, se jih je nekaj usulo po mizi. Med naboji so bili tudi prazni, uporabljeni tulci. Ob škatli je bila manjša škatlica, podobno kot tista

z naboji prevrnjena, tri tablete so se skotalile iz nje in obtičale nekaj centimetrov stran. Pod roko, pod pištolo je ležala odprta kuverta.

Očitno mrtvi moški je kazal samo del lica, a se je kljub temu dalo videti, da gre za starejšega moškega. Če ne bi glave pokrivali gosti, popolnoma beli lasje, bi mu Brajc po koži na roki in na obrazu prisodil osemdeset, če ne celo več let. Na sencih je v glavo vodila drobna luknja z ožganim robom, okrog katerega so se že nabrale ličinke.

Brajc je pogledal Osterca, ki si je z negibnim obrazom ogledoval umrlega.

»Kje je rekel pametnjakovič, da je še več?«

Osterc je pokazal na vrata, ki so levo od umrlega vodila na hodnik, od koder bi se ob vnovičnem levem zavoju lahko vrnila na izhodišče ali pa odšla desno do stopnic, ki so vodile v zgornje nadstropje. Sledila sta mokrim odtisom čevljev, zaradi katerih je Brajc nekajkrat odkimal, in pripeljali so ju do na stežaj odprtih vrat v razsvetljeno spalnico z zagnjenimi zavesami. Kisel vonj po smrti je bil tukaj še gostejši in Brajc se je moral odkašljati, preden je vstopil.

Na široki postelji je ležal par, gol, delno pokrit z rjuho, razmesarjen od strelav od nog do glave in spačenih obrazov. Spačenega obraza. Od obraza moškega, v katerega je nekdo izstrelil več nabojev, je ostala le kaša krvi, kosti in kože.

»U, jebenti!« je rekel Brajc.

Oba policista in žensko, ki je čistila, sta našla v kuhinji. Ženska je kadila.

»Vi ste jih našli?« je vprašal Brajc.

Ženska je pokimala.

»Kdaj pa?«

Pogledala je na uro na steni.

»Pred uro in pol.«

Tisti pol je izgovorila z l-jem.

»Od kod pa ste?«

»Mam vse papire urejene,« je pohitela ženska.

Brajc je odmahnil z roko. Pred uro in pol je on še spal in hvalabogu, da je trajalo, preden so uniformiranci dojeli, kako in kaj.

»Boš ti, Osterc ...« je pokazal na žensko, a še preden bi lahko Osterc potegnil iz torbice beležko in se lotil zasliševanja, se je zagledal v majhen, lepo oblikovan kavomat na koncu dolgega kuhinjskega pulta. Stopil je do njega in iz škatle ob njem izvlekel nekakšne tablete. Spominjale so ga na tiste za pomivalni stroj, le da so bile temne, skoraj črne.

»A znate delat s tem?« se je obrnil k ženski, h kateri je z odprto beležko pravkar prisedel Osterc.

Ženska je pokimala.

»Dajte nam vsem najprej skuhat kavo. Saj jo tudi vi pijete, a ne?«

Ženska je še enkrat pokimala.

»Imamo šefa, ki je ne pije,« je rekel policistoma, ki sta sočutno pokimala. »Ničesar ne pije. Potem je pač treba izkoristiti vsako priliko.«

Brajc še ni naredil prvega požirka, ko je zazvonilo in se je na njegovem telefonu izpisalo neko ime.

»Evo ga,« je rekel in pomignil policistoma. »Naj mu eden odpre.«

Minuto pozneje je v kuhinjo stopil moški sredi tridesetih, pogledal Brajca in Osterca, ki je spraševal žensko, in brez pozdrava pomignil Brajcu. Ta je vstal, na dušek izpil prevročo kavo in stopil za njim. Ni si predstavljal, da bo tako hitro in tako zelo pogrešal Tarasa.

1. POGlavJE

»V dnevni sobi je ...« je začel Brajc, a se prišlek ni zmenil zanj in je zavil po stopnicah v prvo nadstropje hiše.

Kakšnih deset let mlajši je bil od Brajca, svetlolas in športne, trenirane postave, a kadar so ga ljudje opisovali, so najprej omenili nekaj drugega. Bil je majhen, visok meter sedemdeset, če sploh. Brajc je bil dobrih deset centimetrov višji in bi glede na starost, pa tudi na videz, moral delovati kot njegov oče, če se ne bi Ahlin, kot je bilo svetlolascu ime, oblačil, kot se je najbrž njegov oče, povsem mogoče pa, da že ded. V začetku septembra, ko se je ozračje vendarle še lahko ogrelo do vročine, se je v službo in tudi zdaj prikazal v tankem puloverju z navpično prepletenimi kitami, ki so se iztekle v okrogel ovratnik, izpod katerega je kukal ovratnik bele srajce. Ob dežju, pravzaprav že ob slutnji najšibkejšega dežja, je s seboj prinesel dežnik, črn z lesenim ročajem, in vsakič, preden ga je zaprl, je skrbno poravnal blago. Prav mogoče, da je bil tudi dežnik že dedov. Nikoli se ni nasmehnil, in če je kdo povedal šalo, ob kateri je Osterc prasnil v smeh, je bilo vihanje kotičkov ust, nekakšen trzljaj zgornje ustnice, vse, kar je zmogel. Čeprav, resnici na ljubo, tudi Osterc ni nikoli prasnil v smeh.

»Jakob Ahlin,« se je predstavil Brajcu in Ostercu, ko se je neko jutro v začetku julija nenapovedano pojavil v njuni, se pravi njihovi pisarni, ne da bi počakal, da Drvarič, ki ga je pripeljal, pove svoje.

Jakob kot Jaka, Džek ..., kaj podobnega, je Brajčevo vprašanje obviselo v zraku, a se Jakob Ahlin – pravzaprav, kot se je kasneje izkazalo, samo Ahlin, niti Jakob ne – ni odzval. Pogledal je še Drvariča, ki je pokimal.

»Novi vodja skupine. Do nadaljnjega.«

»Kaj je pa s Tarasom?« je vprašal Osterc.

Drvarič je v zadregi odvrnil pogled.

»S katerim Tarasom?« je vprašal Ahlin.

»Iz Postojne je in potem iz Kopra,« jima je pozneje razložil Drvarič. »Glede na rezultate, ki jih je dosegal na Obali, smo lahko veseli, da ga imamo.«

»Kaj pa Taras?« je še enkrat vprašal Osterc.

Drvarič je skomignil.

»Bomo videli.«

»A je tebi jasno, kaj se dogaja?« je Brajc vprašal Osterca, ko so se za njima zaprla vrata Drvaričeve pisarne, kot da ne bi bil Osterc tisti, ki je ponavljal: Kaj pa Taras?

»Ne.«

Ko sta se vrnila v pisarno, je bil Ahlin že tam. Brajc je poskusil s prijaznostjo.

»Živijo, šefe. Sva te mislila z Ostercem povabit na eno kavo, da se spoznamo, pa to.«

Ahlin je ob njenem prihodu brskal po spletu in se tudi ob Brajčevem nagovoru ni ustavil.

»Predlagam, da ostanemo pri priimkih.«

Brajc je zmedeno pokimal. Sanjalo se mu ni, kaj bi lahko bilo narobe s 'šefe'?

»Pardon. Kaj pa kava?«

Ahlin je končno dvignil pogled nad zgornji rob računalniškega zaslona. Komaj.

»Ne pijem kave.«

Kar je, kot se je izkazalo, obsodilo Brajca na kavo iz kavomata. Ostercu je bilo, kar se tega tiče, vseeno. On je tako ali tako pil čaj, in še to samo zato, ker je z leti opazil, da ga grdo gledajo, če v lokalni ničesar ne naroči.

Brajc je Ahlinu sledil v spalnico, kjer se je ta ustavil med vrati in iz torbe, v kateri je imel spravljene prenosni računalnik in še nekaj drobnarij, potegnil telefon in vanj zdiktiral svoja opažanja. Umirjeno in samozavestno, s polnim glasom, kot bi bil sam na svetu, kot da ne bi stal ob dveh prestreljenih truplih v postelji.

Zdaj je Brajca masaker v postelji opazoval čez Ahlinovo ramo. Ženska, stara kakšnih trideset let, je bila na pol prekrita z rjuho s krvavimi madeži, zgornji del trupa in glava sta gledala izpod nje in v prsi, med obe dojki, sta prileteli dve krogli. Še ena jo je najbrž zadela v nogo, tudi tam se je namreč po rjuhi razširil rdeč madež. Moški, katerega starost bi Brajca težko določil, je ležal na pol pod njo. Zgornja polovica obraza mu je manjkala. Oči, nos, polovica čela ..., tega ni bilo. Brajca je zavzdihnil, dvignil pogled in trčil ob temačno sliko nad posteljo. Marija z Jezusom v naročju pod drevesom, starci in drugi zbrani okoli njiju, čudno skrivenčeni, betežni, kruljavi, dvignjene roke z odprtimi

dlanmi stegujejo proti njej. Nad Marijo z družčino so bili skicirani konji, s svinčnikom ali nečim podobnim, kot bi se avtor, kdor koli je že bil, naveličal svojega dela in ga pustil nedokončanega. Pod tem že ne bi spal, je pomislil. Kakšen človek neki si tole obesi nad glavo?

»Goloba še ni?« je vprašal Ahlin, napravil nekaj fotografij in pospravil telefon v torbo.

»Ne.«

Ahlin ni umaknil vprašujočega pogleda, pa je Brajc dodal.

»Čez petnajst minut. Menda.«

Ahlin je stopil mimo Brajca, se spustil po stopnicah in po hodniku zavil v dnevno sobo. Ustavil se je pred moškimi v invalidskem vozičku, ki je z zgornjim delom telesa ležal v mlaki lastne krvi. Ta je ob njegovi glavi napravila veliko lužo, iz katere je tanek potoček peljal do roba mize in se od tam spuščal do kolesa vozička. Brajc se je ozrl po prostoru in se s pogledom ustavil na mački. Za trenutek je spet pomislil, da je živa. Potipal je njeno dlako, kot bi se želel dokončno prepričati, da je nagačena.

»Tule je pa vse mrtvo,« je rekel.

Ahlin je spet odprl torbo, spet potegnil iz nje telefon, tokrat najprej napravil nekaj fotografij in potem vanj zdeklamiral svoja opažanja.

Metodično, je pomislil Brajc, z ironijo, ki se mu je izrisala na obrazu. Kot da se z Golobom ne bo pripeljal tudi fotograf, ki bo to isto napravil bolje. Skozi vrata je stopil Osterc in se postavil ob Brajca. Ahlin ni dal nobenega znaka, da je opazil njegov prihod, še naprej je opazoval na mizi ležečega. Potem se je vendarle obrnil in Ostercu poslal

vprašujoč pogled. Brajca je, kadar je bil on na vrsti, to nemo izpraševanje iritiralo in trudil se je, da bi se mu zoperstavil s pogledom, ki bi vrnil vprašanje, z nemim: 'Ja, kaj?'

Osterc, tudi če mu je to šlo na živce, pa mu najbrž ni, tega ni pokazal.

»Zjutraj ob osmih je prišla, zvonila, ampak se nihče ni oglasil, potem je pa vstopila ...«

»Vstopila?« je vprašal Ahlin.

Z mize je pobral rokovnik in polistal po njem, ga položil na mizo in fotografiral nekaj strani.

»Poslušam,« je rekel, ker je Osterc molčal.

»Zunanja vrata so bila samo priprta,« je pojasnjeval Osterc. »Šla je do vhodnih vrat v hišo, zvonila še tam, in ker se nihče ni oglasil, je preverila, ali so vrata zaklenjena, in niso bila. Pogledala je po hiši in našla trupla.«

»Vsa?« je vprašal Ahlin, »vsa tri je našla?«

Osterc ni razumel.

»Je ona našla vsa tri trupla?«

»Ja ... Menda je šla najprej v zgornje nadstropje, tako kot vedno, kadar pride čistiti. Tam začne. Potem je stekla v pritličje, zagledala še tretje truplo in od tam zbežala na ulico in tekla do prvega bifeja pred študentskim domom. Od tam nas je poklicala.«

Ahlin je njegovo poročilo poslušal s pogledom, uperjenim proti mrtvememu moškemu, ne da bi ga zares gledal. Šele ko je Osterc končal, se je znova obrnil k njemu.

»Kako pa to, da je šla še v dnevno sobo?«

»Ne ve.«

»Ne ve ali je nisi vprašal?«

»Ne ve,« je rekel Osterc in v glasu je bilo čutiti rahlo

sled nejevolje. »Sicer pa,« je nadaljeval, kot bi ga bilo te nejevolje takoj za tem sram, »naj bi bilo dekle žena tega tukaj. Moškega ob njej v postelji ni prepoznala.«

»Še lastna mati ga ne bi,« je rekel Brajc, ki mu je bilo dovolj te tišina-vprašanje, tišina-vprašanje, tišina ... Kot v šoli, jebenti. Saj je tudi Taras molčal, a s svojim molkom ni gnjavil drugih.

Ahlin se je, spet brez kakršnega koli opozorila, zrinil mimo njiju na hodnik in izginil v kuhinjo. Brajc je pogledal Osterca in z desno roko oblikoval kremplje, ki bi jih zasadil smrkavcu v vrat, in stresel z njimi. Potem je spustil roko in stopil na hodnik, kjer je srečal Goloba, ki se je s svojo ekipo pravkar prebijal v hišo.

»Glede na videno lahko s precejšnjo zanesljivostjo povem naslednje,« je začel Golob, ko so nekaj ur pozneje končali delo in je Brajcu krulilo v želodcu, pa tega ni niti poskušal omeniti Ahlinu. Ne bi imelo smisla. Svetlolasi je ves ta čas kot senca preždel s forenzično ekipo, s telefonom v roki. Vanj je vnašal kdo ve kaj, ker ne Golob ne tehniki med delom niso kaj prida govorili. Tokrat še celo Golob ne, še njemu se je zdelo, kot bi bil na nekakšnem preizkusu.

Medtem sta Brajc in Osterc stopila do sosedov, do tistih, ki so živeli v dveh hišah na isti strani ulice, levo in desno od vile z mrtvimi, in tistih v dveh hišah na drugi strani. Šlo je za stanovanjske hiše, zgrajene v sedemdesetih ali še prej, ki se ne po dimenzijah ne po vpadljivosti niso mogle meriti z vilo, iz katere sta stopila. Stanovalce sta kljub temu, da je bil delovnik, našla doma. Sami upokojenci. Nič niso videli in, kar ju je bolj presenetilo, nič slišali.

»Je bil pa kar ferker tule,« je pomenljivo dejal sosed na drugi strani ulice, ko je Osterc pobesil beležko.

»Kakšen ferker?« je vprašal Brajc. »Včeraj?«

»Za včeraj ne vem. Na splošno. Zelo pogosto je dobival obiske,« je rekel sosed in pri tem pokimal, kot bi Brajc že iz tega kimanja moral dojeti, kakšne obiske misli.

»Kakšne obiske?«

Ni znal razložiti, kaj tako zelo posebnega je bilo na teh obiskih, in ko je Brajc, ki je preprosto hotel izvedeti, kaj za vraga je mislil s ferkerjem in pomenljivim kimanjem, je mencaje končal:

»Saj teh obiskov niti ni bilo toliko, če prav pomislim.«

»Sem vas videla, ko ste zjutraj pripeljali po ulici ...« je začela ženska, stara okrog šestdeset, iz hiše tik ob vili, ko sta se že zahvalila za sodelovanje. Tudi ona ni slišala strelov.

»Ja?« je rekel Brajc.

»Saj vem, da ne moreta vedeti, ampak v Rožni dolini ustavljamo na križiščih tudi, če smo na prednostni cesti. Mi, Rožnodolci ...«

»A tako,« jo je prekinil Brajc in pogledal Osterca, katerega izraz na obrazu je bil tak kot zmeraj, se vrnil k ženski in pretirano pohvalno pokimal:

»Vas bom predlagal za zlato značko, gospa.«

Ni povedal, kakšno značko je imel v mislih, in če se tega ne bi spomnil, bi ga razneslo. Že tako se je v vilo vrnil povsem rdeč.

»Primož Klun,« je rekel Marn, kriminalistični tehnik, ki sta ga srečala na hodniku, in jima pomolil pod nos

osebno izkaznico. »To smo našli v stvareh nesrečnika tam zgoraj. Če je to njegovo, potem je ta, ki mu manjka obraz, nekdo z imenom Primož Klun.«

Ko sta se torej s tem nič in z imenom Primož Klun znova znašla v kuhinji hiše, ki je brez kakšnega posebnega dogovora postala center njihovega tukajšnjega delovanja, je Osterc pobrskal po svojem prenosniku in centralnem registru prebivalstva, vanj vnesel ime Primož Klun, dobil njegovo sliko, ki bi se, kot je na hitro presodil, lahko ujemala z moškim v spalnici, izvedel za njegovo zakonsko stanje, število otrok in avtomobilov v njegovem življenju. Žene ni bilo in prav tako ne otrok. Brajca je medtem stikal po omaricah in hladilniku ter ogorčeno ugotovil, da je bil lastnik hiše najverjetneje vegetarijanec. Na hitro si je namazal kos kruha z maslom in marmelado in vsaj to pogoltnil, še preden bi se lahko pojavil Ahlin in se zazrl vanj s telepatskim očitkom.

»Osebi v zgornjem nadstropju, ženska okrog tridesetih ter moški okrog štiridesetih, sta umrli zaradi več strelnih ran, ki si jih nista mogli prizadejati sami,« je poročal Golob in pri tem prijazno ošvrknil vsakega od prisotnih posebej, Ahlina, Brajca in Osterca pa kriminalističnega tehnika Marna.

Po hodniku za njihovimi hrbti so pravkar nesli prvo kovinsko krsto. Za trenutek je utihnil in počakal, da so odšli proti modremu kombiju, ki je pripeljal tako blizu vrat, da skoraj ni bilo treba stopiti na prosto.

»Posebej tiste rane, ki smo jih našli pri moškem ...«

»Smo videli,« je rekel Ahlin.

Golob ga je nejevoljno pogledal. Vsi smo videli vse, je pomislil, kar pa najbrž ne pomeni, da si to isto vsi znamo pravilno interpretirati. Navsezadnje je imel med prisotnimi samo on doktorat iz teh reči.

»Naprej,« je rekel Ahlin, kot bi mu bral misli in jih hkrati ignoriral.

»Ženska je bila ustreljena s tremi strelji, od katerih – o tem bo sicer več povedal dr. Cvilak – sta bila smrtna tista v predel prsnega koša. Tretji jo je namreč zadel v nogo, v stegno. Moški je prav tako prejel tri strele, enega v abdomen in dva v obraz. Vsak od teh bi bil lahko smrten.«

Za trenutek je umolknil in počakal, da je Ahlin nehal tipkati v svoj telefon.

»Starejši moški,« je nadaljeval, »pri ..., težko je reči, tam okrog ...«

»Osemdesetih,« je pomagal Osterc.

Golob je skomignil.

»Težko rečem. No, starejši moški si je, kot kaže, sodil sam.«

Za trenutek je zastal v zadregi. Sam ni vedel, zakaj je uporabil ta pesniški 'sodil sam'. A ker nihče ni trznil, je nadaljeval.

»En sam strel v desno stran lobanje, v sence. Naboj je šel skozi lobanjo. Orožje, revolver, je še zmeraj držal v roki, ko smo ga našli, v bobniču ni bilo več nabojev, samo en tulec. Na mizi je bilo še šest praznih tulcev. Sklep prepuščam vam.«

»Star je bil enainsedemdeset let,« je rekel Ahlin.

Potem se je spet zatopil v neke svoje misli, s pogledom, uperjenim proti Golobu, a kot bi gledal skozi njega. Ni ga

motila ne tišina, ki je nastala po Golobovi zadnji besedi, ne pogledi, ki so od Goloba, ko je ta umolknil, romali k njemu. Z roko si je šel proti lasem, si popravil pramen, ki mu je zlezal na čelo, pa se spet zatopil v premišljevanje.

»Mogoče bi si morali ogledati tole,« je rekel Marn in pred njega položil belo kuverto velikosti A5. Popackana je bila z rdečimi madeži. Ahlin ga je pogledal, pogledal kuverto in nato Goloba.

»Bi se dalo dobiti par rokavic?«

Golob je vstal, brez besed odšel iz sobe in se minuto pozneje vrnil s parom rokavic iz lateksa. Molče je položil rokavice pred Ahlina. Ta si jih je nadel, previdno razprl že odprto kuverto in iz nje potegnil nekaj prepognjenih listov papirja in s sponko spetih fotografij. Te je odložil na mizo in se lotil branja.

Trajalo je kakšnih pet minut, da je prebral tri liste velikosti A4, popisane z – kolikor je lahko Osterc ocenil od strani – črkami Calibri Light v velikosti dvanajst. Odložil je papir na mizo, list ob list, iz torbe potegnil telefon in fotografiral stran za stranjo. Potem je z mize pobral fotografije ter si jih pozorno ogledal. Medtem so se za njegov hrbet postavili Brajc, Osterc in Golob, le Marn, ki si je vsebino kuverte očitno že ogledal, je ostal na svoji strani mize.

Na fotografiji, posneti od daleč, s teleobjektivom in skozi stekleno steno lokala, je bilo dekle, ki je vstopalo v fitness center Vitaslim. Na naslednji je bilo isto dekle pred eno od hal trgovskega centra BTC in še enkrat pred plesno šolo Dance & Move. Fotografije so bile lepo kadrirane, kot bi si tisti, ki jih je posnel, vzela čas zanje. Ni

delovalo, kot bi jih posnel paparac, če že, pa vsaj ne takšen, ki bi ga zanimal samo prepoznaven obraz žrtve.

Potem pa oster prelom že s formatom fotografij, še bolj pa z vsebino. Na nizu slik, ki jih je na mizo razpostavil Ahlin, sta bila moški in ženska v postelji, med seksom. Zelo nazorno. Glede na kadriranje, na odrezane glave, noge, na slabo ostrino pri nekaterih, so te fotografije najbrž nastale s samodejnim sprožilcem, kot kakšni ne zmeraj posrečeni selfiji. Brajc se je, kljub temu da mu ne bi bilo treba, za Ahlinom dvignil na prste. Potem je ta pospravil fotografije tako, kot jih je vzel iz kuverte, in z mize pobral potiskane liste papirja. Razprl jih je, se na pol obrnil k trojici za svojim hrbtom, kot bi jo šele zdaj opazil, in jih pogledal na tak način, da so takoj zlezli vsak na svoj stol. Potem je z monotonim glasom prebral del besedila s prvega lista.

»7. september, 9.34: A parkira svoj avto pred telovadnim centrom Vitaslim v Šentvidu. V centru telovadi do 10.55 ...«

Ne da bi se ozrl po poslušalcih, je dodal:

»Legende, poimenovanj za te črke ni,« potem pa bral z malenkostnimi amplitudami naprej.

»... zatem se odpelje v nakupovalno središče BTC, kjer nakupuje do 15.00.«

In tako prva dva lista, potem pa:

»8. september, 22.00. A sprejme B. Po krajšem pogovoru in pijači v spodnjem nadstropju odideta v spalnico. Fotografije prilagam.«

To je Ahlin prebral na glas, ampak komaj dovolj na glas, da so lahko Brajc, Osterc in Golob razumeli.

»Kot kaže je bil nekdo ljubosumen ...« se je prvi oglašil Brajc, čeprav se je zaklel, da se ne bo.

Ahlin se je obrnil k Ostercu, ki je, namesto da bi odgovoril na nezastavljeno vprašanje, pogledal Goloba. Zdelo se je, kot da bi vprašujoč pogled odbil naprej.

»Bom povedal, ko bomo končali v laboratoriju. Nisem doktoriral za to, da bi ugibal.«

»Če smo torej tukaj končali ...« se je oglašil Brajc in vstal izza mize.

Vstal je tudi Ahlin, za njim Brajc in Golob pa Marn, toda ko je bil Brajc, ki se mu je mudilo jest, že skoraj med vrati, se je Ahlin še enkrat oglašil.

»Še ena stvar je,« je rekel tiho, skoraj polglasno. »Človek, ki je napisal tole poročilo,« pokazal je na kuverto, ki jo je držal Golob, »je podpisan. Niste videli?«

Pogledal je Marna, ki je v zadregi povesil pogled.

»Nenavadno, da me niste opozorili na to.«

Pogledal je Brajca, pa Osterca. Brajc je skomignil. On ni imel nič s kuverto, kaj ga briga.

»Taras Birsa. Vam to ime nič ne pomeni?«

2. POGlavJE

Dva meseca prej

»Zgleda v redu,« je rekel fizioterapevt Wolf, ko je premikal Tarasov komolec in preverjal delovanje kit in mišic ter predvsem odziv vnetega narastišča kite na zunanji strani tega zapletenega sklepa. Deloval je presenečeno, vsekakor precej drugače kot ob njenem prvem srečanju. Ni verjel, da se lahko pozdravi?

»Kolena in komolci,« je odkimal, ko se je Taras prvič prikazal, »z njimi so križi in težave. Slabo prekrvavljeni, slabo oživčeni ... Poglejte tole risbo.«

Odpeljal je Tarasa do potiskanega lista papirja na steni, na katerem so bile na hitro dodane čačke.

»Tole je približna shema tistega, kar se dogaja, ko pride do poškodbe ovojnic kit, kar se je v osnovi zgodilo v vašem primeru. Štiri tedne traja, da nastane nov kolagen, ki najprej zamaši rano, nato pa razpade, da se lahko iz njega zgradi nova ovojnica. In vsakič, ko ta proces prekinete,« in ga je pomenljivo pogledal, »če se ne držite navodil fizioterapevta ali če ga sploh ne obiščete, se ta začne znova in znova traja štiri tedne. Vi ste v svoji karieri to prekinili milijonkrat, pa se je kita zabrazgotinila ...«

Ampak zdaj je bilo očitno vse v redu ali vsaj precej bolje.

»Povsem na konici komolca me ob pritisku še zaboli,« je rekel Taras.

»Ob obremenitvi pa ne?«

Taras je odkimal.

»To je še najmanj,« je odvrnil Wolf in še nekajkrat pretipal komolec.

»Se pravi,« je nadaljeval Taras, »lahko delam z njim, kar hočem?«

Wolf ga je sumničavo pogledal.

»Kaj ste pa nameravali delati z njim?«

Najbrž je hotel dodati, da jih Taras nima več dvajset, a se je ustavil, ko je zagledal mrki obraz kriminalističnega inšpektorja. Višjega in nejevoljnega kriminalističnega inšpektorja.

Na Prešernovi je svoj enoprostorec C8 zrinil med dva avtomobila, ki sta zasedla več prostora, kot bi jima ga pripadalo, in se z obrazom ob vratih skozi komaj dovolj široko režo splazil na plan. Pri tem ni prav zelo pazil, da ne bi s svojimi sivimi in obtolčenimi vrati zadel pločevine na levi.

»Nauči se parkirat, kreten!«

Mimo Brgleza je zavil v prvo nadstropje, v katerem je bil ORF oziroma Oddelek računalniške forenzike, in potrkal na vrata. Pričakoval je, da se bo kdo oglasil, a so se vrata odprla in pred njim je stala Tina.

Bal se je tega, kakšna bo, ko ji bodo sneli obveze. Pred tremi tedni, ko jo je nazadnje videl, je izpod njih gledalo

samo eno oko, in če mu ne bi povedali, v kateri postelji leži, bi jo zlahka zgrešil.

»Nisi na bolniški?«

Odkimala je, in ko je odkimala, je razkrila desno lice. Ob očesu je po licu navzdol stekla brazgotina, dolga kakšnih pet centimetrov.

»No, kako je? Saj ni tako hudo?« je vprašala s poučarjeno ironijo v glasu, pod katero se je skrival strah.

»Mislil sem, da bo hujše.«

Vesel je bil, da mu ni bilo treba lagati.

»Dvajset minut imam,« je rekla, ko sta sedla v najbližji lokal. »Najpozneje ob pol devetih moramo biti vsi za svojimi računalniki ...«

S prsti je nakazala tipkanje.

»Ni to, kar si mislila, da bo? Še zmeraj se lahko vrneš.«

Odkimala je.

»Vsi so prijazni, delo je urejeno, pritiskov od zgoraj, če jih primerjam s tistimi prej, ni, tudi zato, ker šef ni kreten.«

Pogledala ga je in se zasmejala.

»Mislim na Drvariča.«

»Hvala. Za trenutek sem se ustrašil.«

»Skratka, dolgčas, ampak tega lahko prenašam. Ne, ne bom si premislila in zdaj bom rekla nekaj, kar bom, če me boš kdaj citiral, zanikala.« Nasmehnila se je. »Mislim, da tisto prej ni bilo delo za žensko.«

Taras, ki je pravkar poskušal popiti malo kave, se je zasmejati. Zaletelo se mu je, kava se je polila po krožničku.

»Aja?«

»Ne vem, no ... Ne gre samo za to ...« S prsti je šla čez brazgotino. »Kot otrok, nekje na začetku osnovne šole, sem videla film, v katerem glavna junakinja, varilka, v prostem času pleše in sanja o zmagi na plesnem tekmovanju, slavi in tako naprej. Zaradi nje sem si nekaj časa želela postati varilka. Ampak koliko varilk pa poznaš, s katerimi bi si želel plesati?«

Taras ni poznal nobene varilke.

»Kakor koli,« je rekla in našobila ustnice, »to ni delo za žensko,« se je spakovala, »ki bi rada ostala ljubka, gracilna globoko v srednja leta.« Spet se je dotaknila zaceljene rane na obrazu in dodala: »Kolikor je to sploh še mogoče.«

»V redu je,« je rekel, »kot lepotna pika tiste manekenke, kako ji je že bilo ime, Crawford, nekaj takega. Posebnost.«

Odkimala je.

»Ne poznam. Najbrž bolj tvojih let?«

Popila je požirek kave in pogledala na uro. Še deset minut.

»Kako je bilo na počitnicah?«

Lepo. V Livornu sta z Alenko zaradi del na cesti zgrešila odcep za pristanišče in po zaporedju napačnih odločitev končala na avtocesti za Rim, ki naslednjih štirideset kilometrov ni premogla izvoza. Ko sta vendarle odkrila pravo cesto do pristanišča, je trajekt že plul proti obzorju. Potem sta se ves preostanek dneva, do desetih zvečer, prekladala po mestu in zabijala čas. Taras, ki je vozil vso noč, je v parku znotraj trdnjave zaspal; kakšni dve uri je spal z glavo v Alenkinem naročju.

»Lahko bi mi pustil peljati kakšen kilometer,« je rekla.

Ne bi šlo. Taras na sovoznikovem sedežu ni mogel zaspati, ker ni zaupal nikomur, potem je bilo pa tako vseeno, če sedi za volanom ali ne.

Teden dni sta bila na Korziki sama. Taras je vstajal ob petih in prekolesaril vse prelaze na njuni poti, od Bavele na jugovzhodu do Vergia na severozahodu, in to še preden so se čeznje zlike kolone bivalnikov. Potem sta z Alenko izbrala plažo, v lokalni pred njo pozajtrkovala, plavala, pila kavo, brala, zaspala v senci, sploh Taras, da bi, kot je pojasnil, nadoknadil jutranje vstajanje, popoldne, ko je sonce izginilo za najvišjimi vrhovi, pa sta se odpeljala do enega od granitnih plezališč in tam plezala po smereh, za katere je Taras dejal, da je dovolj star, da si jih lahko privošči, predvsem pa jih je prenesel njegov komolec. Vsakič, ko je prijel za oprimek, mu je postalo žal dvajsetih let, ko ni plezal. Zdaj je vedel, da je bolje vsaj nekaj kot nič. Zdaj.

Dovolj denarja sta imela, da jima ni bilo treba paziti, kam sedeta zvečer in kaj pojedeta, in če je Tarasu ta teden bivanja na Korziki kaj grenilo življenje, je bilo to pivo v kozarcih francoskih in drugih plezalcev v bifejih, v katerih so se zbirali po koncu plezanja. Težko je biti plezalec abstinent, tudi če pivo stane sedem evrov.

V tem tednu dni, v samo sedmih dneh, je spomin na Tino zbledel, in ko sta se nato na Korziki pojavili še Anja in Mojca, se mu je, ko je vendarle pomislil nanjo, zazdelo, kot bi – sram ga je bilo, da je tako razmišljal, ampak, ja – prebolel gripo.

»Nekaj vama moram priznati,« je rekla Anja, starejša, dvajsetletna hči, ki se je pred kakšnim letom izvila iz resda

kratke pubertete in se uspela učlovečiti. Sedeli so za mizo ob glavni ulici v Corteju, nekdanji prestolnici Korzike. Ulica je bila zaprta, zapolnili so jo ulični glasbeniki in pred njihovo mizo je bend igral angleške rokarske uspešnice. Nekaj, česar v Franciji ne bi pričakoval.

»Kaj?« je vprašala Alenka.

»Ko vaju človek takole pogleda, se mu zazdi, da sta še kar rada skupaj. Po vseh teh stoletjih.«

»To je zato,« je počasi začel Taras, »ker so pri meni odkrili posebno žlezo s točno določenimi feromoni ...«

»Bla, bla, bla ...«

Taras je nazdravil s kokakolo, zaradi katere so ga francoski oziroma, pravilneje, korziški natakariji gledali s podobnim zaničevanjem kot doma slovenski. Ampak njim so tako ali tako šli na živce vsi, ki so prihajali severno, južno, vzhodno ali zahodno od njihovega otoka, če so pili ali ne.

»Saj so tudi do nas, Parižanov, isti,« mu je dejal Francoz, s katerim sta skupaj iskala dostop do enega redkih plezališč v senci soteske Restonica.

Alenka se je privila k njemu, tudi zato, ker se je ohladilo, se z nosom dotaknila njegovega vratu in dvakrat na kratko vdihnila.

»Pa se res čuti nekaj posebnega.«

Anja in Mojca sta bili odrasli in po dolgem času, mogoče sploh prvič, odkar so skupaj preživljali počitnice, so se imeli lepo. Hitro je šlo od menjavanja plenice do najstniških preprirov, in čeprav ni bil zatežen starec, kot so bili mnogi iz njegove generacije, in Alenka ne mati, ki bi bila videti kot mati, tudi njun vrstnik ni bil. Nikoli se ni pretvarjal, da je, in še zdaj ga nista klicali po imenu. Ko

so se konec tega drugega tedna skupaj vkrkali na trajekt v Bastii in sta Anja in Mojca bentili čez njegovo kolo, zaradi katerega je moral odstraniti en sedež v svojem C8, in je ob tem kdo ve zakaj pomislil na Tino, ga je obšlo, da je tisto, kar je bilo med njima, mrtvo. In čudno, šele takrat ga je, ali pa vsaj bolj kot kadar koli po obisku v bolnišnici, postalo strah, kaj bo z njenim obrazom.

»Vesel sem, da se je tole ...« po svojem licu je potegnili s prstom približno tam, kjer se je na Tininem vlekla sled rane, »... tole ni nič, pa še se bo zacelilo, a ne?«

Namrdnila se je.

»Bom morala nekako shajati. Upam, da se bo našel kdo, ki me bo hotel.«

Zasmejala se je in tudi Taras se je nasmehnil.

»Z Aleksandrom sva šla narazen,« je rekla.

»Res?«

Prikimala je.

»Saj bi šla tudi sicer, tudi brez tebe. Tega ti ne govorim, ker bi kaj hotela od tebe, Taras. Saj sva v redu, a ne?«

Taras je v zadregi dvignil skodelico k ustom in izpil, kar je še bilo v njej. Pogledal jo je.

»Žal mi je, da se je tako končalo.«

Skomignila je.

»Bi se lahko kako drugače? Bova pač prijatelja. Eno nadstropje naju loči.«

Prikimal je. Ne bosta, to sta vedela oba. Srečevala se bosta, šla kdaj skupaj na kavo, vedno redkeje, in to je to.

.

Veselil se je, da bo spet videl Brajca in Osterca, in to ga je presenetilo. Šli bodo na kavo, povedala bosta, kaj

je novega; kolikor je spremljal časopisje na spletu, se v teh treh tednih, kar ga ni bilo, ni zgodilo nič presunljivega. Če bi se, bi ga najbrž že obvestili. Brajc bo bentil čez Drvariča ali čez nekdanjo ženo, Osterc bo namakal in ožemal svojo filter vrečko zelenega čaja in vse bo dolgočasno predvidljivo, kar bo po dogodkih pred njegovim dopustom popolnoma sprejemljivo, celo zaželeno.

»Zdravo, Taras, Drvarič bi rad govoril s teboj,« ga je nagovoril dežurni policist na recepciji, kar bi sodilo v okvir te predvidljivosti, če ne bi dodal, »in to nujno. Prosil je, da prideš direktno k njemu.«

Nikoli se ni ravnal po Drvaričevih željah in še manj po ukazih, zakaj bi zdaj začel? Sprehodil se je mimo kavomata na hodniku do svoje, se pravi njihove pisarne in odprl vrata. Zagledal je Brajca in Osterca, toda ko jima je hotel pokimati, je na njunih obrazih opazil zadrego. V sobi nista bila sama. Za mizo, ki je bila še pred dopustom njegova, je sedel mlajši moški. Tarasova krama je ležala na mizi, ki je bila do pred kratkim Tinina.

»Živijo,« je kljub temu pozdravil stara sodelavca in ta sta mu pozdrav vrnila. Svetlolasi moški ga je opazoval, kot bi on sam opazoval nekoga, ki ga ne bi poznal in bi se nepričakovano pojavil v njegovi pisarni.

»Ne vem, ali sem kaj spregledal, ampak ko sem nazadnje še stanoval tukaj, je bila tole moja miza,« je rekel in pri tem pogledal svetlolasca v oči.

Ni se zmedel. Sedel je na svojem, se pravi Tarasovem, stolu, in ga gledal, kot bi bil on tisti, ki je upravičen do pojasnila.

»Najbolje bo, da stopite do Drvariča in se pozanimate, kako in kaj. Se mi zdi, da moje razlage ne boste sprejeli.«

Pogledal je stara kolega. Osterc je zardel. Prvič, odkar ga je poznal, je zardel.

»Nisva vedela, kako naj ti poveva.«

»Lahko vam jaz razložim,« se je oglasil svetlola-si, »ampak mogoče bi bilo res boljše, ko bi stopili do Drvariča.«

Taras, ki ga je vse to tako presenetilo in zmedlo, je storil točno to. Obrnil se je in mimo presenečenih Brajca in Osterca, ki sta čakala na najhujše, stopil na hodnik in zavil proti Drvaričevi pisarni. Vstopil je, ne da bi potrkal.

»Ti si,« je rekel Drvarič in njegov glas je zvenel podobno kot malo prej Brajčev. »Nisi bil slučajno ...?«

»Sem bil,« je rekel Taras.

»Sedi,« je rekel Drvarič, odprl predal in iz njega izvlekel steklenico konjaka, »bova ...« Ustavil se je s steklenico nad mizo in jo po kratkem trzljaju odložil na mizo. Zmajal je z glavo. »Ne morem se navaditi, ampak jaz pa bom. Saj te ne bo motilo?«

Taras je sedel in čakal. Drvarič si je natočil kozarec, ga nagnil in odpil krepek požirek. Nikoli prej ni videl Drvariča, da bi potegnil steklenico na plan. Sploh ni vedel, da pije.

»Da ne boš mislil, da imam jaz kaj s tem,« je začel in še enkrat nagnil kozarec. »Taras, poznaš me in veš, da se nisva zmeraj strinjala, ampak jaz česa takega ne bi napravil.«

»Česa?« je vprašal Taras.

»In če sem iskren, niti ne vem, na čigavem zelniku je to zraslo,« je nadaljeval Drvarič, kot da ga ne bi slišal. »Komisija, ki je preiskovala primer, je sicer avtonomna, kar koli že to pomeni, in njihova ugotovitev je, da nisi pripravil

nobenega rezervnega načrta za primer, da je tajni policijski sodelavec odkrit, zato si odgovoren za poškodbo, ki jo je utrpel, se pravi utrpela Tina, odgovoren pa si tudi za smrt osumljenca in tudi storilca kaznivega dejanja umora, kot se je na srečo izkazalo. Vsaj to, sicer bi bilo še hujše. «

»Česa?« je vztrajal Taras.

Drvarič je zavzdihnil ter prvič, odkar je začel razlago, umiril oči, ki so prej begale po mizi, po prostoru, in ga pogledal.

»Odvzeli so ti eno črtico, kar pomeni, da si samo še inšpektor ...«

To ni bilo vse, s tem bi Taras lahko živel, in Drvarič je požiral slino, kot bi ga ta ovirala, da ne izreče najhujšega.

»In?« mu je pomagal Taras.

»In ti vzeli načelovanje tvoji skupini. Tvoj, se pravi vaši šef, je zdaj Jakob Ahlin, ki si ga najbrž že spoznal.« V zadregi je zamencal z rokami nad mizo in se skušal pošaliti.

»Upam, da je še živ.«

Taras se je nehote nervozno popraskal po nosu. Drvarič je umolknil. Taras je prepletel prste obeh rok in zakrožil z blazinico enega po blaziniici drugega palca.

»Saj ne bo dolgo,« je rekel Drvarič. »Mali je ambiciozen kot hudič in nekdo ga mora imeti zelo rad. Najpозnejše v enem letu bo na GPU in vse bo spet po starem.«

In te, Generalne policijske uprave, Taras ne bo videl nikoli, razen takrat, ko ga bodo tja klicali na raport. Pomislil je na mlajši in neprizadet, indiferenten obraz za svojo mizo, obraz, ki ga ni bilo strah tega, da bo opica pred njim ponorela (in res ni). Pomislil je na trideset let policijskega dela, od katerih jih je dvajset prebil kot

kriminalist, pomislil na dvajset let ukvarjanja s človeškim gnojem, ker se pač nekdo mora. Pomislil je na 39. plačni razred, s katerim bi se lahko, če ne bi bilo Alenke in njene plače, zapeljal najdlje do Primoštena. Pomislil je na brazgotino ob Tininem očesu in krivdo, ki jo bo zaradi te občutil do smrti.

»Malo potrpljenja, Taras, pa bo vse tako, kot je bilo. Verjemi, da ni šlo, pa kdor koli je že za tem, za nič osebnega.«

Taras je snel majhen kolesarski nahrbtnik, ki mu je, ko je sedel na stol, obvisel na eni rami, odprl večjo zadrgo in ven potegnil pištolo. Položil jo je na mizo pred Drvariča, potem je odprl še zadrgo na majhnem žepku, pobrskal po njem za kriminalistično izkaznico in še njo položil na mizo. Ni hotel, ampak pri tem se mu je roka rahlo tresla. Trideset let je le trideset let.

»Daj, ne seri, Taras!« je vzkliknil Drvarič.

Taras je vstal in hotel oditi, ne da bi se obrnil, a ni zdržal.

»Vse je osebno. Povej to Kristanu.«

Odprl je vrata, stopil na hodnik in vrata z vso silo, kar je je premogel, treščil med podboja. Tako močno, da so se odprle sosednje pisarne in je iz njih pogledalo nekaj radovednih obrazov. Šel je mimo njih in za trenutek pomislil, da bi zavil v svojo, se pravi v svojo nekdanjo pisarno in malo gnido s puloverčkom za svojo nekdanjo pisalno mizo z desnim direktom poslal v nezavest, a ga je ustavila misel na tisoč petsto evrov, ki jih je zapravil za dvomesečno zdravljenje komolca. Če se mu je uspelo zadržati ob vsem tem, je bil mogoče res čas za odhod.

3. POGlavJE

»Kaj? A bi lahko ravnal kako drugače?«

Saj ni vedel, kaj je pravzaprav pričakoval. Aplavz? Alenka je skomignila in se nasmehnila.

»Če bi se vsak zdravnik v Kliničnem centru odzval kot ti, bi bili hodniki tam kmalu prazni.«

Najbrž se mu je na obrazu zarisalo razočaranje, pa je pohitela.

»Zato se pa nisem poročila z nobenim od njih. Pravzaprav se tudi s tabo nisem, ampak saj veš, kaj hočem reči.«

Res je pričakoval aplavz. Ji ni dolga leta razlagal o Drvariču, Kristanu in podobnih karieristih, kompromisarjih, lizunih, konvertitih, medlih človeških kreaturah in kar je še tega, ki so mu pili kri in ga ovirali pri delu, namesto da bi mu pomagali ali bi mu delo vsaj olajšali? Ali mu ni pogosto rekla: »Saj veš, da ga lahko nekam pošlješ, če to res hočeš?«

En majčken bravo bi bil na mestu.

»In kaj boš zdaj?« je vprašala.

To vprašanje si je zastavil tudi sam, prvič približno dvajset sekund po tem, ko je zaloputnil vrata, in od takrat do zdajle še kakšnih petindvajsetkrat. Doslej mu še nič pametnega ni padlo na pamet.

»Šel bom na kolo,« je rekel. »Do Polhovega Gradca, pa na Črni Vrh, Pasjo Ravan in proti Gorenji vasi ...«

Zasmejala se je.

»Pa jutri?«

»Jutri pa do Škofje Loke in od tam do Železnikov, pa čez Petrovo Brdo v Baško grapo ...«

Mirno ga je poslušala, ko je našteval kraje od Ljubljane do skrajnega severozahoda Slovenije.

»... zmeraj sem si želel poskusiti, ali bi lahko splezal s kolesom iz Ljubljane na Mangartsko sedlo.«

Nekaj dni pozneje, na enega zadnjih poletnih in temu primerno vročih dni, se je ob petih zjutraj odpeljal iz Ljubljane, v Tolminu počakal Alenko, ki je prišla za njim z avtomobilom in z izposojeno specialko v prtljažniku, ga na kolesu spremljala do Bovca, se potem vrnila v Tolmin po avto, s katerim ga bo pobrala na Predelu, ko se bo vračal z 2050 metrov visokega Mangartskega sedla.

Težko ji je sledil že do Kobarida, ne samo zaradi tega, ker je sedel na gorskem kolesu, ona pa na cestnem. Začelo ga je pobirati, a je bila volja še močna, čeprav je opazil, da se zmeraj bolj nervozno odziva na promet okoli sebe. Bila je sobota in cesta po dolini Soče je bila polna vsega mogočega, najbolj pa so mu živce žrli motoristi. Kot kaže, so imeli ta vikend v Bovcu srečanje ljubitelji harley davidsonov. Vsaj sto se jih je peljalo mimo njega, sto zavaljenih in bradatih idiotov, ki so osrečevali dolino z decibeli iz izpušnih cevi in zvočnikov. Pravzaprav jih je sovražil že zadnjih dvajset let. Ko je še plezal v stenah nad dolino Soče, je moral zmeraj počakati, da so se s svojimi mopedki odpeljali mimo, ker se zaradi njihovega hrupa

s soplezalcem nista slišala, pa je bilo med njimi na cesti spodaj in njima v steni zgoraj kakšen kilometer zračne črte. Zakaj morajo vsi vedeti, da obstajaš? Razumel je, da je človek glasen kot najstnik, ampak da vpije v gostilni pri štiridesetih, tega pa ni mogel razumeti. Kaj je narobe z dušilcem na izpušni cevi?

V Bovcu sta sedla za edino prosto mizo na trgu in nekaj popila. Opazoval je množico okrog njiju. Družine, slovenske, nizozemske, češke ..., pa pare, starejše in mlajše, pa tiste tetovirane, ki so najemali električna kolesa za potovanje po nekoč njegovih krajih.

Fotografirala ga je ob kavi in kokakoli.

»Upam, da se počutim bolje, kot zgledam,« je rekel.

Na fotografiji je bil pepelnato siv in niti sekunde mlajši ni bil videti, kot je dejansko bil.

Ko se je poslovil od Alenke in pognal kolo proti Logu pod Mangartom, se mu je zazdelo, kot da v Bovcu sploh ni stopil s kolesa, kot da ni skoraj pol ure sedel v senci, kot da ni popil približno litra tekočine. Noge so ga pekle, desno koleno se je oglašalo, pol bidona je popil še pred trdnjavo Kluže in v prvem kilometru nadaljevanja poti se je nekajkrat ozrl proti zadnji gumi. Zdelo se mu je, da je prazna, pa ni bila. On je bil.

Na koncu Loga pod Mangartom, tam, kjer se cesta strmo vzpne in se ne neha vzpenjati naslednjih sedemnajst ali koliko že kilometrov, je naletel na zastoj. V prvem ovinku sta se zataknila avstrijski bivalnik in češki avtobus s prikolico. Zdenek Tours. Res ti mora biti ime Zdenek, da se odločiš v te kraje pripeljati z velikanskim avtobusom z dodatnimi petimi metri. Sestopil je s kolesa in se

peš sprehodil mimo nervoznih voznikov v koloni, mimo debele Avstrijke, ki je z vpitjem in tolčenjem po pločevini bivalnika usmerjala moža. Zdenek je bil s svojim dvaintridesetmetrskim avtobusom čvrsto zagozden v zavoju in Taras se je spraševal, kako ga bo sploh spravil skozenj, tudi ko bo ta popolnoma prazen.

Za avtobusom je spet pognal v klanec.

»Ne bo zgledalo, ampak na vrh bom prilezel,« si je govoril vse do nekaj sto metrov pod Strmcem, kjer je sestopil s kolesa v zadnjem trenutku, sicer bi z njega padel. Duh se je boril s telesom in prav takrat, ko je sklenil, da bo odkolesaril še vseh deset dolžinskih in nekaj več kot kilometer višinskih metrov do zastavljenega cilja, potem ko si je že neštetokrat ponovil, da bo prilezel na vrh, pa naj stane, kar hoče, je v naslednji sekundi presenečeno opazoval svoje noge, ki so skušale uloviti ravnotežje, ko so se odlepile od pedal in pristale na travnati bankini. Kot da ne bi bile njegove. Je to ta zunajtelesna izkušnja, o kateri govorijo tisti, ki so jih obudili iz klinične smrti?

Nekaj minut je sedel v senci ob kolesu in dvakrat odmahal vozniku avtomobila, ki je hotel ustaviti in ga povprašati po zdravju, preden je bil prepričan, da se je izognil najhujšemu. Table na odcepu ceste za Mangartsko sedlo ni niti pogledal in do Predela, kjer sta bila dogovorjena z Alenko, je moral še nekajkrat sestopiti. Medtem sta se mimo njega odpeljali dve skupini kolesarjev in mu opogumljajoče kimali.

»Saj bo,« je dobil iz ene od njih.

Najraje bi zavpil nazaj, da ni startal iz Bovca, pa bi bilo otročje.

Ko se je na Predel pripeljala Alenka, je že nekaj pojedel in popil in zdelo se mu je, da je prehitro odnehal.

»Mogoče bi si moral kupiti specialko. S tem traktorjem ne bo šlo.«

Alenka je molčala. Ne bi imelo smisla.

»Vsaj poskusil sem.«

Naslednji dan je trmasto vstal ob štirih in se odpeljal v Vrata, plačal za parkirišče, ki je bilo kljub zgodnji jutranji uri skoraj polno, in zavil proti Škrlatici. Na polno. V dveh urah je bil pod njeno vršno kupolo, zapustil pot, ko je ta zavila čez zadnji travnati del pred gruščem, se spustil do izpostavljenega pomola pod južnim grebenom in se tam preobul v plezalko. Eno mesto slaba štirica, sicer pa trojka, se je glasil opis smeri, ki je ni poznal. S pripisom, da se da plezati tudi težje variante, če ne najdeš lažjih. Ni vedel, da z leti neuporabe atrofira tudi smisel za orientacijo, ne samo mišice, pa je obral vse štirice, ki so bile možne v tej dobrih tristo metrov visoki smeri, z velikim finalom, kjer je iskal oprimke, ki so bili bližje petici kot štirici, in to v izpostavljeni prečnici, pri kateri je lahko opazoval melišče nekaj sto metrov pod nogami. Glede na kline, ki jih je našel na koncu tega dela stene, vsaj ni bil edini, ki se je izgubljal v njej. Na planinsko pot je prišel prav takrat, ko se je z vrha po njej spuščala trojica, dve dekleti in fant. Čudno so ga pogledali, ker je priplezal izza roba, kamor niso vodile markacije, pozdravili so se, potem je on zavil proti vrhu, oni pa naprej v dolino.

Tri ure pozneje jih je ujel že skoraj na ravnem. Tako kot on so sedli na teraso pred Aljaževim domom v Vratih in tako kot on so pili nekaj sladkega, vsi trije, tip nekaj

oranžnega. Taras je moral, njim najbrž ne bi bilo treba. Dekleti, ena stara okrog dvajset, druga malo starejša, sta bili lepotici, tudi zdaj, ko sta sedeli na terasi pred planinskim domom prepoteni in utrujeni. Moški, najbrž študent, ni dajal nobenih znakov, da bi to opazil. Pogovarjal se je z njima, kot bi se Taras z Brajcem ali Ostercem. Aseksualno.

Ostal je kakšnih deset minut, popil svoje in spokal. Nikoli ni maral soliranja. Vse, kar je ta dan izgovoril, od petih zjutraj do vrnitve v Ljubljano ob treh popoldne, je bilo »živijo« ob srečanju s trojico pod vrhom Škrlatice in »eno kokakolo in še en kozarec vode, prosim« v dolini.

V ponedeljek je vstal ob sedmih, čeprav bi lahko spal. Po dvodnevnem garanju čez konec tedna bi si lahko privoščil dan počitka, v službo mu tako ali tako ni bilo treba. A je vstal, ker je bil tega vajen, pozajtrkoval, pospravil za seboj, zložil vso posodo, ki se je nabrala v nedeljo, ko se mu ni dalo, v pomivalni stroj, zbudil Alenko in ji pripravil zajtrk, česar je bila presenečeno vesela, in počakal, da je odšla v službo. Potem je zategnil vijake na vratih omarice pod pomivalnim koritom, na katera ga je Alenka opozarjala že kakšen mesec, preveril, ali je to dobro opravil (in je), pospravil orodje v škatlo in škatlo v omaro, se sprehodil po hiši in pogledal, ali se je v teh letih, ko se mu ni dalo, pojavilo še kaj nujnega. Najbrž se je, je ocenil, ampak ga je medtem volja do hišnih opravil že minila. Nekako avtopilotno je sedel na kavč pred televizorjem in stegnil roko po daljincu, ko ga je spreletelo, da je ura šele pol devetih in da dneva ne more začeti z buljenjem v televizijski zaslon.

»Kaj pa zdaj?« se je vprašal in se trudil, da bi zvenelo lahkotno. »Vse smo postorili, kaj pa zdaj?«

To je bil prvi dan njegovega brezdelja, ki bi, glede na to, da je bila njegova žena lastnica zasebne pediatrične klinike, lahko trajalo do konca njegovih dni.

Dolce far niente ... do konca dni, je v mislih še enkrat ponovil. Ob tem so ga spreletavali mešani občutki. Mogoče zaradi tega, ker se je pravkar vrnil z dopusta. Če bi dal odpoved sredi najhujšega dela, bi bilo lažje, je domneval, ker bi bil odmor bolj zaželen, organski. Ampak saj v njegovem primeru ni šlo za odmor, ali pač?

Stopil je do knjižne omare in si ogledoval naslove knjig. Včasih je veliko bral, največ v srednji šoli, potem vse manj. Na policah je bila pestra izbira, vse od klasikov do Michala Viewegha in knjig, ki sta jih kupovala na vsakoletnem knjižnem sejmu in ki so se, to je moral priznati, po začetnem bralskem zagonu večinoma neprebrane zbirale na policah. Mogoče je zdaj priložnost, da to popravi. Cincal je med Paasilinnovim *Župnikovim zverinskim služabnikom* in *Ano Karenino*, prijel prvo v levo in drugo, oziroma prvi del druge, v desno roko in odložil Paasilinno. Ne samo čas za knjige, celo čas za klasike je nastopil, si je rekel in se sprehodil do bližnje slaščičarne, kjer je sedel v senco kostanjev. Od kakšnih petnajstih miz so bile zasedene štiri. Za eno sta sedeli mladi mamici z naraščajem v vozičkih in jedli sladoled, ena mango in nekaj sivo rjavega, verjetno lešnik, druga malago, če se ni motil, in pistacijo, še tri mize so zasedali upokojevci, ki so večinoma z žličkami zajemali vaniljo ali jagodo, kot bi se bali pokusiti katerega od drugih osemnajstih okusov, ki so bili na voljo. Njegove generacije še ni bilo. Jasno, bila je po službah. Naročil je kavo, in sicer kapučino. Po dolgih letih pitja podaljšane brez se mu je zahotelo pene.